

Animalientzako sendagaien kontrola

Katalunian 15/10/15

Kataluniako Generalitateak **2013. urteari dagokion animalientzako sendagaien ikuskaritza eta kontrol ofizialaren baitan egindako jardueren emaitzak** argitaratu ditu.

ABELTZAINTZAREN ARLOKO EMAITZARIK AIPAGARRIENETAKO BATZUK

ESTABLEZIMENDU MOTA	EGINDAKO KONTROLAK	BALDINTZAK BETETZEN EZ DITUZEN ESTABLEZIMENDUAK	ESPEDIENTEA ABIARAZTEA
<i>Banaketa-biltegiak</i>	6	5	0
<i>Zentro banatzaileak</i>	23	10	0
<i>Albaitari pribatuak</i>	11	4	0
<i>Abeltzaintza-ustiategiak</i>	945	81	9

Hautemandako gabeziak irregulartasun edo arau-hauste gisa sailkatu dira, larritasunaren arabera:

- **Irregulartasunak:** kontrol-jardueran hauteman diren jarduera hauek ez dute zehapen-espediente bat abiaraztea eragiten.
- **Arau-hausteak:** gabezia hauek zehapen-espediente bat abiaraztea eragiten dute, hala gabezia larria delako edo gabezia konpontzeko ezarritako epea errespetatu ez delako.

Katalunian 2013an hauteman ziren **irregulartasun gehienak dokumentalak** izan ziren (lan-prozedurak, erregistroak, errezetak...).

Animalientzako sendagaien eta haien hondakinen gaineko ikuskaritza- eta kontrol-jarduerak Katalunian

Hauek dira animalientzako sendagaien eta haien hondakinen gaineko programak Katalunian:

1. **Animalientzako sendagaien erabilera arrazionalerako kontrol-plana:** Nekazaritza, Abeltzaintza, Arrantza, Elikadura eta Ingurumen Sailak (DAAM) egiten du.
2. **Hondakinen ikerketa-plana:** DAAMaren eta Kataluniako Osasun Publikoaren Agentziaren (ASPCAT) eskumena da.

Horrez gain, DAAMak beste programa batzuk ere baditu, animalientzako sendagaien erabilera arrazionalerako kontrol-planarekin zerikusia dutenak. Hauek dira, besteak beste:

1. **Abeltzaintza-ustiategietan higiena kontrolatzeko plana.**
2. **Animalien elikadura kontrolatzeko plana.**

DAAMek behi, ardi eta ahuntz esne gordinean inhibitzaileen presentzia ere kontrolatzen du, Behi, ardi eta ahuntz esne gordinaren ekoizpen primarioaren baldintza higieniko-sanitarioen ebaluazio-eta kontrol-programa izenekoaren bitartez.

Animalientzako sendagaien erabilera arrazionalaren kontrola

Animalientzako sendagaien erabilera arrazionalaren kontrol-planaren helburua da animalientzako sendagaien banaketa-, aginte- eta emate-baldintzak bermatzea, bai eta elikagaiak ekoizteko erabiltzen diren animalietan sendagai horiek arrazionalki erabiltzen direla bermatzea ere. Planak honako hauek hartzen ditu barne:

1. Animalientzako **farmaziako produktu berezituak** eta aurrez **fabrikatutako sendagaiak**.
2. Sendagaidun **pentsoak egiteko erabiltzen diren aurre-nahasketa sendagarriak**.
3. Albaitariaren aginduz farmazialari batek prestatutako **formula magistralak** eta prestakin ofizinalak.
4. **Animalientzako autotxertoak**.

Ikuskatzeak hemen egin dira:

1. Animalientzako **sendagaien banaketa-biltegietan**.
2. Animalientzako **sendagaien zentro banatzaileetan**.
3. Animalientzako **autotxertoak egiten dituzten zentroetan**.
4. **Albaitari pribatuetan**.
5. **Abeltzaintza-ustiategietan**.

Ikuskatzea honetan datza:

- **Administrazio-kontrola** bisita egin aurretik, beharrezko baimenak dituela ziurtatzeko (edo, albaitarien kasuan, albaitaritzaren botika-kutxa duela jakinaraztea).
- **Instalazioetara bertaratzea**, ikuskatzeko, eta animalientzako sendagaien daudela eta bertan gordetzen direla egiaztatzeko.
- Hornitzaileen **erregistroen**, sarreraren, trazabilitatearen, errezeten eta tratamenduen kontrol dokumentala.

Katalunian, sendagaien ikuskaritza- eta kontrol-jardueren osagarri, Sendagaidun pentsoen kontrola eta Animalientzako sendagaien erabileraren alerta-kudeaketa ere egiten dira.

Txostena "[Animalientzako sendagaien eta animalietan zein animalia-jatorria duten elikagaietan aurki daitezkeen sendagai hondakinen ikuskaritza eta kontrola Katalunian](#)" GENCAT

Eutanasia eta zorabialdia animalietan

15/09/30

Galiziako Xuntak gida bat egin du **animalien eutanasiari eta zorabialdiari buruz, ahal den neurrian, animalien sufrimendua saihestearren**.

Eutanasiak "**minik gabeko heriotza**" esan nahi du, eta gida honetan uste da minik gabeko heriotzarako baldintzak honako hauek direla: berehala eragitea konorterik eza, eta, jarraian, heriotzara arte mantentzen den arnasa- edo bihotz-gelditzea.

Eutanasia egoera anitzetan aplikatzen da, baita arrazoi humanitarioak, osasun-arrazoiak eta hainbat justifikazio direla-eta **giza kontsumorako edo ikerketarako animaliak** hiltzean ere.

Gidak zenbait kapitulu ditu, eta, besteak beste, honako gai hauek jorratzen ditu:

- **Animaliaren heriotza eragiten duten mekanismoak.**
- **Eutanasia-metodoa hautatzea erabakitzen duten faktoreak.**
- **Animalien eutanasiari buruzko legeak.**
- **Animaliek heriotza eragiteko agenteak.**
- **Eutanasia-metodoak.**

Azken kapitulu horri (**eutanasia-mekanismoak**) dagokionez, gidak azaltzen du bi metodo-mota handi daudela eutanasia eragiteko hainbat animalia espezieren artean:

1. Metodo **fisikoak (tiroa buruan, elektrokuzioa, lepoa haustea, kommozioa...)**: gizentzeko animaliekin erabiltzen dira maiz hiltegiatan, baita gaixotasunak hedatzea saihesteko ere, animaliak premiaz hiltzen direnean; hortaz, dagozkien legeetan jasota daude. Honako metodo hauek dira: tiroak (bala edo jaurtigai zilindrikoa), elektrokuzioa, garondoa lokatzea, burua moztea edo kommozioa.
2. **Metodo kimikoak (barbiturikoak, karbono-dioxidoa...)**:
 - Konposatu inektagarriak (**zainbarneko injekzioa, batik bat: barbiturikoak, kloral-hidratoa eta T-61**).
 - Konposatu lurrunkorak (**anestesikoak, CO, CO2**).

Bi kasuotan, animalia hiltzeko erabil daitekeen teknika faktore anitzen araberakoa izango da, besteak beste: animalia espeziea eta prozesuaren xedea. Adibidez, gizakientzako elikagaietarako animalia batek ezingo ditu hartu maskota batek edo zientzia-ikerketak konplexu bateko animalia batek hartzen dituzten agente kimikoa berberak.

Gida laguntza-tresna interesgarria da animalien heriotzan parte hartzen duten profesionalentzat, animalien eutanasia zuzen eta eraginkor aplikatzeko.

[EUTANASIA ETA ZORABIALDIA ANIMALIETAN](#) - Galiziako Xunta

Gida: elikakateari buruzko informazioa

15/09/23

Albaitarien Europako Federazioak (FVE) orientazio-dokumentu bat argitaratu du, hiltzeko espezie guztietako animaliek eraman behar duten informazioari buruz.

Xedea da tartean dauden alderdi guztiei laguntzea, legeei eta dauden zientzia-ezagutzei dagokienez, haragi-ikuskapenak modernizatze aldera.

853/2004 Araudiak (EE) xedatzen du hiltegiko operadoreak eskatu, jaso, egiaztatu eta esku hartu behar duela, animalien jatorrizko ustategiko erregistroetan dagoen elikakateari buruzko informazioa dela eta. Elikakateari buruzko informazioak bere baitan jasoko ditu hiltzeko

taldeen/animalien osasun-egoerari buruzko datuak.

Xedea da gida lagungarri izatea elikakateko alderdi guztientzat: abeltzaintza-ustiategietatik hasi eta haragia prozesatu arte, elikagai-enpresetako operadoreak, arloko albaitariak eta albaitari ofizialak barne.

[FVEren gida: elikakateari buruzko informazioa](#)

Trikina atzemateko xedapen berriak 15/08/31

Europako Batzordeak **2015/1375 Araudia** argitaratu du, haragiko trikina kontrolatzeari buruzkoa, 2075/2005 Araudia indargabetzen eta honako hau ezartzen duena:

Txerri-haragia post mortem ikuskatzea hiltegian

- **Hazteko txerri-eme eta ordotsen kanal guztiak aztertuko dira, edo, gutxienez, urte bakoitzean ustiategi bakoitzetik hiltzera igortzen diren animalien kanalen % 10, haien estabulazio-baldintza kontrolatuak ofizialki aitortu direnean.**
- **Sistematikoki aztertuko dira estabulazio-baldintza kontrolatuak betetzearen aitorpen ofiziala lortu ez duten ustiategietako kanal guztiak.**
- **Kanal bakoitzaren lagin bat** hartuko da.

Salbuespenak

- Ez da trikinen presentziarik ikertu beharko **5 astetik beherako** etxeko bularreko txerrien kanaletan eta haragian.
- Ez da trikinen presentziarik ikertu beharko Araudiaren II. eranskinean deskribatutako metodoen arabera **izoztu den txerri-haragian**. Haragia baldintza jakin batzuetan izozteak parasito guztiak hil ditzake, nahiz eta *Trichinellaren* espezie batzuek (ehizakiei eta zaldiei eragiten dietenak) erresistentzia izan izoztea tenperatura- eta denbora-konbinazio gomendatuei jarraikiz egiten denean.
- Trikinak aztertzetik salbuets daitezke **ofizialki aitortutako ustiategi bateko txerrien kanalak** (Araudiaren IV. eranskinarekin bat etorriz), betiere Estatu kidean trikinen infestazio autoktonorik atzeman ez bada edo eginiko azterketa jarraituen historialak gutxienez % 95 bermatzen badu trikinen prebalentzia ez dela batetik gorakoa milioi batean.

Trikina atzemateko metodoa

- Laginak **agintaritza eskudunak hautatutako laborategian** aztertuko dira.
- Erreferentziazko atzemate-metodoa **lagin kolektiboak irabiagailu magnetiko batekin digeritzea** da (Araudiaren I. eranskinaren I. atalean deskribatzen denarekin bat etorriz).
- Halaber, **pareko beste atzemate-metodo batzuk** ere onartzen dira (Araudiaren I. eranskinaren II. kapituluan ageri direnetako batzuk).

Zaldi- eta basurde-haragia ikuskatzea

- Zaldien, basurdeen eta hazkuntzarako beste animalia-espezie batzuen zein animalia basatien

kanalak trikinekin infesta badaitezke, **laginketa sistematikoak egingo dira** hiltegietan edo ehiza-haragia manipulatzeko den establezimenduetan, *post mortem* azterlanen esparruan.

- **Kanal bakoitzaren lagina hartuko da**, eta agintaritza eskudunak izendatutako laborategian aztertu, bat etorritik Araudiaren I. eta III. eranskinetan ezarritakoarekin.

Trikinari buruzko informazio interesgarria:

1. [2015/1375 Araudia](#)
2. [Zientzia-iritzia: txerri-haragia ikuskatzean aintzat hartu beharreko osasun publikorako arriskuak](#) – EFSA, 2011.
3. [Etxeko txerrien artean trikina atzemateko metodo berria](#), EBko erreferentziazko laborategiak [balioztatutakoa](#) – EB, 2010
4. [Fitxa teknikoa: trichinelosia](#) – ELIKA, 2012

Prezi: ONGIZATE BETEKIZUNAK **ANIMALIAK GARRAIATZEAN 15/08/19**

Europako legeriak jardura ekonomiko baten ondorioz **animaliak garraiatzean bete beharreko animalien ongizateko betekizunak** ezartzen ditu.

Legeria horrek ezartzen ditu, esate baterako, **ibilgailuek** eta **garraiolariek** bete beharreko baldintzak, **dentsitate-betebeharrak**, **bidaiaren iraupena**, beharrezko **dokumentazioa** eta abar.

Betekizun horien guztien berri erraz jakin ahal izateko, ELIKAk, Eusko Jaurlaritzarekin, foru-aldundiekin eta Euskadiko sektoreko eragileekin lankidetzan, informazio hori guztia emango dizun **material grafiko hau** sortu du. Ibil ezazu gurekin!

- Prezi: [ANIMALIEN ONGIZATEA GARRAIOAN](#)

Elikaren webgunean ikusgai daude **“Ustiategietako azpiproduktuak kudeatzea”** **ikastaroko aurkezpenak 15/06/29**

Abeltzaintzako ustiategietan hondakinak eta azpiproduktuak egoki erabiltzeari buruzko ikastaro bana egin zuten **Fraisoroko eta Derioko nekazaritza-eskoletan, ekainaren 9an eta 10ean**, hurrenez hurren.

Eusko Jaurlaritzak, Foru Aldundiek, HAZIko nekazaritza-eskolek eta ELIKAk antolatu zuten ikastaroa, **Euskal Herriko abeltzaintza-ustategietako aholkularientzat**. Helburua zen aztertzea zer-nolako eskakizunak ezartzen dituen legeriak abeltzaintza-ustategietan sortzen diren hondakinak eta azpiproduktuak egoki kudeatzeko eta ezabatzeke.

Horrez gain, hondakin edo azpiproduktuak (animalien gorpuzkiak, adibidez) oker erabiltzeak eta behar bezala ez ezabatzeak zer osasun-arrisku dakartzan ere azaldu nahi izan zen, bai eta horretarako dauden alternatiben berri eman ere.

Horretarako, **Antonio Sáenz Feijóo** jauna aritu zen irakasle. Feijóo jauna Nekazaritza, Elikadura eta Ingurumen Ministerioaren (MAGRAMA) Nekazaritzako Ekoizpenaren Osasunaren Zuzendaritza Nagusiko kidea da. **Abeltzaintza-ustategiei eragiten dien SANDACH azpiproduktuei buruzko legeriaren** azalpen laburra eman zuen.

Ondoren, **Alberto Díez** jauna izan genuen gurekin, Madrilgo Unibertsitate Konplutentseko (UCM) VISAVET Albaitaritza eta Osasun Zaintzarako Zentrokoa. Albertok **Madrilgo Erkidegoan gorpuzkiak eta bestelako azpiproduktuak kentzearen eta ezabatzearen inguruko errealitatea** azaldu zuen; halaber, puntu kritikoak nabarmendu zituen osasunaren eta biosegurtasunaren ikuspegitik, eta alternatiba posibleak planteatu.

Azkenik, **Juan Ramón Oribe Pedruzo** jaunak, Arabako Foru Aldundiko Abeltzaintza Zerbitzuko albaitari ofizialak, **Araba probintziako ustategien egoera zein den azaldu zuen, bai eta Euskal Herriko Kontrol Ofizialeko Programetan eskatzen dituzten oinarritzko neurriak zein diren ere**.

Berrogei profesionaletik gora elkartu ziren ikastaroan; gehienak Euskal Herriko abeltzaintza-ustategietako zerbitzu teknikoekin lotuta zeuden.

Ikastaroko aurkezpenak [esteka honetan](#) daude ikusgai.

[Animalien gaitzen egoera, zugandik klik bakarrera 15/06/23](#)

Animalien Osasunerako Mundu Erakundeak (OIE) gune berria argitaratu du sarean, "**Munduko animalien osasuna**" izenekoa. Bertan, **mundu osoan zehar animalien gaitzen egoera zein den azaltzen da**, baita zoonosiaren egoera ere.

Lehen, "Munduko animalien osasuna"-ri buruzko informazioa paperean argitaratzen zen, eta urtero eguneratzen zen. Orain, Interneten dago eskuragarri, eta urte osoan zehar informazio eguneratua eskaintzen da. Gainera, Excel taula formatuan eskura daiteke.

- **[Munduko animalien osasuna](#)**

Tresna honek OIEko kide diren eta kide ez diren herrialdeetako animalien osasunari buruzko informazioa biltzen ditu. Honako atal hauek ditu:

1. *Animalia kopurua*
2. *Existitzen diren gaixotasunak edota infekzioak*
3. *Ez dauden edo inoiz antzeman ez diren gaixotasunak*
4. *Badauden eta ez dauden zoonosiak, herrialdeka*
5. *Badauden zoonosiak, gaixotasunka*
6. *Albaitariak*
7. *Herrialde bakoitzeko erreferentziazko laborategiak*
8. *Txerto ekoizpena, herrialdeka*
9. *Txerto ekoizpena, gaixotasunka*

Beste atal bat ere gehitu da, eta, bertan, informazioa atzitzean gehien agertzen diren galderei erantzun zaie; esate baterako, OIE erakundeak gaixotasunak eta animaliak sailkatzeko erabiltzen duen kodearen esanahia azaltzen da.

Esne-behien ustiategi txikien ongizatea

15/06/23

Europako biztanleek gero eta gehiago eskatzen dituzte tokian tokiko ustiategietan ekoitzitako elikagaiak, eta, era berean, ustiategi horietan animalien ongizatea bermatzeko ere eskatzen dute. Hori aintzat hartuta, Europako Batzordeak (EB), beste hainbat ekimenekin batera, **esne-behien ustiategi txikietan animaliak nola zaintzen diren ikertzea erabaki du.**

Horretarako, EFSAk ikerketa bat egin du. Ikerketa horren emaitzak "[**Ustiapen txikietako esne-behien ongizatearen ebaluazioari buruzko txosten zientifikoa**](#)" - EFSA

Ustiapen horien gehienezko neurria 75 behitan ezarri zen (txostenaren unean zeudenak, hala esnea ematen nola esnerik gabe). Eskala txikiko ustiategiak zein ziren erabakitzeko hainbat irizpide erabili ziren; besteak beste tokiko baliabideak erabiltzea, ziurtagiri-sistema batean izena ematea, langileak kontratatzea edo ez kontratatzea, sargaiak erabiltzea (esaterako, pentsua) edo tokiko arrazak erabiltzea.

Datuak biltzeko, inkesta bat egin zen. Inkesta horretan lau herrialde hauetako 124 abeltegik hartu zuten parte: Austria, Frantzia, Italia eta Espainia.

Hona hemen ondoriorik adierazgarrienak:

1. Gaixotasunek **abereen ongizatean dituzten ondorioak ez daude behi-taldearen tamainaren edo ekoizpen-sistemaren mende.**
2. **Abeltegietan agertzen diren gaixotasunen intzidentziaren eta prebalentziaren aldakortasuna altua da.**
3. Frogatuta dago **errendimendu handia duten behiek aukera gehiago dituztela gaixotasun batzuk harrapatzeko; esaterako, zetosia.**
4. **Kudeaketa ona ezinbestekoa da behien beharrianak asetzeko, sistema- edo ekoizpen-mota edozein izanda ere.**
5. **Gutxi idatzi da ustiategi txikietan dauden gaixotasunak agertzeko arrisku-faktoreei eta gaixotasun horiek abereen ongizatean dituzten ondorioei buruz.**

6. **Abeltegi txikietan, abereek oztopo gutxiago dituzte bazkalekuetara joateko;** hori dela eta, gaixotasun batzuen intzidentzia (esaterako, herrentasunarena) txikiagoa da. Alabaina, bazkalekuetara joateko erraztasunak beste gaixotasun batzuen intzidentzia handitu dezake; esaterako gaitz metabolikoen intzidentzia.
7. **Abeltegi txikietan laguntza tekniko gutxiago eta albaitariaren laguntza gutxiago izaten dute.**

[Animalien ongizateari buruzko informazio gehiago – EFSA](#)

MERtzat jotako materialak aldatzea 15/05/11

Orain arte, adin guztietako behien hestea (duodenotik ondestera) eta mesenterioa jotzen zen Arrisku Material Espezifikotzat (MER), [999/2001 Araudiaren V. eranskinaren arabera](#).

Bada, **maiatzaren 7tik aurrera** araudi berri bat ([728/2015 Araudia](#)) aplikatuko da, aldatu egiten duena 999/2001 Araudiaren V. eranskina eta honako hauek MERtzat jotzen dituenak: heste meheko azken lau metroak, heste itsua eta mesenterioa. **Kanpoan uzten ditu, ordea, gainerako heste zatiak: duodenoa, kolona eta heste mehea (azken lau metroak izan ezik).**

EFSAren irizpenak eta OIEko Lurreko Animalientzako Osasun Kodearen aholkuak daude erabaki horren oinarrian.

Hain zuzen ere, [EFSAk 2014ko otsailaren 13an behien hesteetan eta mesenterioan BEE egoteko arriskuari buruz emandako zientzia-irizpenak](#) hau ezarri zuen:

1. BEEK infektatutako behien artean, 36 hilabete bete arte, infektibitatearen % 90 baino gehiago lotuta dago heste meheko azken lau metroekin eta heste itsuarekin.
2. 36 eta 60 hilabete bitartean, banakako aldakortasun nabarmena dago, hesteko eta mesenterioko egiturek infektibitate guztiari egiten dioten ekarpenari dagokionez.
3. 60 hilabetetik gora, BEEren infektibitatearen % 90 baino gehiago loturik dago mesenterioko nerbioekin eta konplexu ganglionar zeliakoarekin eta mesenterikoarekin.
4. Duodenoak, kolonak eta ganglio linfatiko mesenterikoek % 0,1etik beherako ekarpena egiten diote animalia infektatuaren infektibitate guztiari, hiltzen denean animaliak duen adina gorabehera.
5. Ehun horiekin lotutako infektibitate osoa aldatu egiten da animalia infektatutaren adinaren arabera. Goragunea dago 18 hilabetetik beherako animalien artean, eta apurka-apurka murrizten da 60 hilabetetik gorako animalietan.

[EFSAren beste zientzia-irizpen batek \(2011n argitaratu zen\)](#) hau adierazten du animalia-proteinek eragiten duten BEEren arriskuaren ebaluazio kuantitatiboa berrikustearren inguruan:

1. BEEren kasu kliniko batean, infektibitatearen % 90 lotuta dago nerbio-ehundura zentralarekin eta periferikoarekin; % 10, bestalde, ileonarekin dago lotuta.
2. Heste meheko azken lau metroez kanpoko heste zatietako eta heste itsuko infektibitate apurrak garrantzia eskasa du.
3. Arriskua erabat desagerraraztea ez da helburu objektiboa arrisku-kudeaketaren erabakietan.

este alde batetik, [OIEko Lurreko Animalien Osasun Kodearen 11.4.14 artikulua](#) gomendatzen du ez merkaturatzea BEEren arrisku kontrolatua edo zehaztugabea duten herrialdeetako edozein adinetako behien ileona.

Beraz, OIEk ez du gomendatzen ez saltzea behien hestearen edo mesenterioaren gainerako zatiak. Hortaz, **duodenoa, kolona eta heste mehea (azken lau metroak izan ezik) MER zerrendatik kanpo uzteak gerturatu egingo lituzke EBren MER zerrenda eta nazioarteko arauak.**

FVOren ikuskatzea: Espainiako hiltegiak

15/05/04

Elikagai eta Albaitaritza Bulegoak (FVO) **ikuskatzea egin zuen Espainian joan den apirilaren 1etik 10era, hiltegiatan animalien ongizatea bermatzen duten kontrol ofizialen eraginkortasuna egiaztatzeko.** Zehazki, hauek egiaztatu zituen:

- **Animaliei ez zaiela inolako minik edo sufrimendurik eragiten**, 1099/2009 zenbakiko Araudiarekin (EE) bat eginez.
- **Animalia hiltzeko unean ongizatea bermatzeko kontrol ofizialak**, 882/2004 zenbakiko Araudiaren (EE) arabera egindakoak, egokiak direla 1099/2009 zenbakiko Araudia (EE) **behar bezala ezartzen dela** bermatzeko.
- **Erakunde eskudunek** 1099/2009 zenbakiko Araudian (EE) ezarritako baldintza bereziak betetzen dituztela (besteak beste, **jardunbide onei, babes zientifikoari eta gaitasun-agiriei buruzko arauak**) eta baldintza horiek modu eraginkorrean ezartzen direla.

Horiez gain, hauek ere aztertu ziren:

- Haragi-ekoizpenerako hazitako **oilaskoen ongizatearen baldintza kaskarrak direlako zantzuak ote dauden hiltegiatan.**
- Batetik, **garraia daitezkeen animaliak baino ez direla bidaltzen hiltegiatarara**; bestetik, horretarako 883/2004 Araudian (EE) jasotako prozedurak ezartzen ote diren. Prozedura horiek ahalbidetu egiten dute animalien **"premiatzeko hilketa" ustiategiatan** eta hiltegiatarara kanalak bidaltzea.

Ikuskaritza **Asturiasko eta Galiziako hegazti-hiltegiatan nahiz haragiki gorrien hiltegiatan** egin zen. Hona hemen ikuskaritzaren azken txostenean jasotako ondorio nagusiak:

1. Gabeziak daude **hiltegiatako langileen prestakuntzari** eta gaitasun-agiriei dagokienez.
2. Gabeziak daude **behiei eusteko boxetan.**
3. Ikuskatutako bi **autonomia-erkidegoek oraintsu garatu dituzte jakinarazpen-sistema onak**, eta aktiboki lan egiten dute hiltegiatan animalien ongizatearen kontrola ezartzen.
4. **Hegaztien hiltegiako erakunde eskudunak ez zuen kontrol nahikorik egiten** animalien zorabialdian eta hilketaren unean.
5. **Arazo larria da hiltegiatarara eraman ezin daitezkeen behien garraioa.** Badaude autonomia-erkidegoetan araua betearazteko neurriak; alabaina, zehapenak ez dira disuasio-neurriak, eta ez dirudi laster konponduko denik aspaldiko arazo hori.
6. Autonomia-erkidego gehienetan **ez da kontrolik egiten, kortako hegaztien hiltegiatan**

animalia-ongizateari buruzko *post mortem* adierazle berezien erregistroaren gainean.

[Ikuskaritzaren azken txostena](#)